

Қазақстан Республикасында қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған шығындар туралы

Жариялау күні: 13.07.2026
Келесі жариялау күні: 12.07.2027

- 1. Негізгі ойлары
- 2. Қоршаған ортаны қорғау шығындарының динамикасы
- 3. Табиғатты қорғау қызметінің түрлері бойынша қоршаған ортаны қорғауға салынған шығындар
- 4. Глоссарий
- 5. Әдістеме
- 6. Қатысты жарияланымдарға сілтемелер
- 7. Пайдалы сілтемелер

1. Негізгі ойлары

Шаруашылық субъектілерінің қоршаған ортаны қорғауға бағытталған шығындары 2024 жылғы 456 млрд. теңгені, 2025 жылы 813 млрд. теңгені құрады, бұл салыстырғанда айтарлықтай өскенін көрсетеді.
Табиғатты қорғауға жұмсалған шығындардың негізгі үлесі (94,5%) қоршаған ортаға теріс әсері анағұрлым жоғары өнеркәсіп кәсіпорындарына тиесілі.

2. Қазақстан Республикасындағы өңірлер бойынша қоршаған ортаны қорғау шығындарының динамикасы

Ақтөбе (18%), Түркістан (15,2%), Қарағанды (12%) облыстарының үлесіне қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған жалпы шығындардың 45,2%-ын немесе 367,7 млрд теңгені құрады. Аталған шығындардың басым бөлігін табиғат қорғау іс-шараларын іске асыруға бағытталған инвестициялар құрайды.

Өңірлер бойынша қоршаған ортаны қорғауға арналған шығындар				
	2022	2023	2024	2025
Қазақстан Республикасы	444514269	610285222	456106008	813275715
Абай	5804267	6962550	7189122	7636067
Ақмола	19313971	127715648	8787958	25508819
Ақтөбе	44987100	51289862	63518667	146522756

Алматы	2096057	2876627	2440135	2844142
Атырау	100859822	89151170	66300767	91243458
Батыс Қазақстан	9678433	15116668	32488426	17467865
Жамбыл	26993650	50254606	12753735	22506032
Жетісу	993228	1557099	1260776	2065560
Қарағанды	45973744	41843002	56362628	97521492
Қостанай	22624807	43035888	22461716	70873884
Қызылорда	3889222	4635305	5406460	11334070
Маңғыстау	13734770	7165260	8012890	13149077
Павлодар	37326905	59495022	74237212	72125362
Солтүстік Қазақстан	11771800	7193159	6932511	9885911
Түркістан	8544944	18334526	3700689	123683490
Ұлытау	12860844	15042930	2921593	7022832
Шығыс Қазақстан	33451971	38832365	54698869	58986724
Астана қаласы	16852108	7321551	2770510	3533712
Алматы қаласы	7519421	12505140	11259381	10394121
Шымкент қаласы	19237205	9956844	12601963	18970341

2025 жылғы өңірлер бойынша қоршаған ортаны қорғауға салынған ағымдағы шығындар

мың теңге

	Ағымдағы шығындар	Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған материалдық шығындар	Қоршаған ортаны қорғау бойынша еңбекақы төлеуге және әлеуметтік мұқтаждықтарға аударылған жұмсалған шығындар	Табиғатты қорғау қызметтерін көрсеткені үшін басқа кәсіпорындарға (ұйымдарға) төленгені
Қазақстан Республикасы	436667903	159865920	89293218	177366268
Абай	7557642	952824	3329379	3228512
Ақмола	8238676	839202	1940078	5439665
Ақтөбе	49620666	25739395	10511040	13368798
Алматы	2844142	759178	532885	1546741
Атырау	76974442	7829850	10615621	51173064
Батыс Қазақстан	17197431	94722	272529	16820998
Жамбыл	19371119	5645639	5161301	8554144
Жетісу	2065560	542057	965356	550202
Қарағанды	47816894	14071266	13121502	20434433
Қостанай	28307560	13816039	8552820	5870272
Қызылорда	6702320	716850	1861314	4111820
Маңғыстау	13146577	873627	3046812	9223677
Павлодар	57976706	36399178	11125700	8873098
Солтүстік Қазақстан	8799161	4268936	1840743	2689482
Түркістан	3546331	217803	370898	2947785
Ұлытау	4043396	586980	593142	2861477
Шығыс Қазақстан	55919164	38761151	7698883	8642047
Астана қаласы	3533712	838606	336685	2358131
Алматы қаласы	10238274	2739231	3944199	3554551
Шымкент қаласы	12768130	4173386	3472331	5117371

Динамические таблицы:

Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған ағымдағы шығындардың көлемі

3. Табиғатты қорғау қызметінің түрлері бойынша қоршаған ортаны қорғауға салынған шығындар

Табиғатты қорғау қызметінің түрлері бойынша жалпы шығындардың құрылымы келесідей қалыптасты: атмосфералық ауаны қорғау – 19,8%, қалдықтармен жұмыс жасау – 22%, табиғатты қорғау қызметінің

басқа бағыттары – 39,9%, мұнда жаңартылатын энергия көздері саласындағы және энергия үнемдеу технологиялары және энергия тиімділігін арттыру саласындағы қызмет көрсетіледі.

Табиғатты қорғау қызметінің түрлері бойынша қоршаған ортаны қорғауға салынған шығындардың динамикасы

	2022	2023	2024	мың теңге 2025
Барлығы	444514269	610285222	456106008	813275715
атмосфералық ауаны қорғау және климаттың өзгеру проблемалары одан:	316518443	122068658	153604916	160876334
парниктік газдардың эмиссиясын азайту	2024375	3234119	5641511	8647281
ақаба суларды тазарту	113096310	115266558	83299392	103793088
қалдықтармен жұмыс жасау	107096519	131880528	146873333	179321916
топырақты, жерасты және жерүсті суларын қорғау мен оңалту	23695591	15948797	12571630	31534866
шу және вибрациялық әсер етуді азайту	163944	174250	77303	79462
биоәртүрлілік және ландшафттарды сақтау	3307758	2599208	3272484	3804665
радиациялық қауіпсіздік	880252	879505	1091097	1028212
қоршаған ортаны қорғау саласындағы ғылыми зерттеулер мен әзірлемелер	3479430	5063347	6480244	8162734
табиғатты қорғау қызметінің басқа бағыттары	64798639	216404371	48835609	324674438
олардан:				
жаңартылатын энергия көздері саласындағы қызмет	46647977	202382310	27800870	179251145
энергия үнемдеу технологиялары және энергия тиімділігін арттыру саласындағы қызмет	8177847	940167	4277185	127469086

4. Глоссарий

Қоршаған ортаны қорғауға жұмсалған ағымдағы шығындар – кәсіпорындар мен ұйымдардың іс-шараларды жүргізуге, технологиялық процестер мен өндірістердің ағымдағы жұмысын қамтамасыз етуге, сонымен бірге ластаушы заттарды (өнімдерді) алдын алу, азайту, тазалау (қайта өңдеу) және/немесе жою мақсатында әзірленген және қызмет атқаратын машиналар мен құралдарды ұстау және пайдалануға беру бойынша шығыстары.

5. Әдіснамалық түсініктемелер

Қоршаған ортаны қорғауға арналған шығындар табиғат қорғау қызметінің түрлері бөлінісінде келтірілген, атмосфералық ауаны қорғауды және климаттың өзгеру проблемаларын, сарқынды суларды тазартуды, қалдықтармен жұмыс істеуді және т. б. қамтиды.

Табиғат қорғау қызметінің басқа түрлеріне жаңартылатын энергия көздері, энергия үнемдеу технологиялары және энергия тиімділігін арттыру саласындағы қызмет жатқызылған, сондай-ақ табиғат қорғау қызметінің басқа түрлерінде жіктелмеген табиғат қорғау қызметінің барлық түрлерін шоғырландырады.

6. Қатысты жарияланымдарға сілтемелер

«Қазақстан Республикасындағы қоршаған ортаны қорғау» статистикалық жинағы
Қоршаған ортаны бақылау мен бағалаудың экологиялық индикаторлары
«Жасыл экономика» көрсеткіштері

7. Пайдалы сілтемелер

Қоршаған орта статистикасының көрсеткіштерін қалыптастыру жөніндегі әдістеме
Инвестициялық қызмет статистикасының көрсеткіштерін қалыптастыру бойынша әдістеме

Шығаруға жауапты: Өндіріс және қоршаған орта статистикасы департаменті	Департамент директоры: А. Исабекова Тел. +7 7172 749056	Орындаушы: Ж. Бидильденова Тел. +7 7172 749311 E-mail: Zh.bidildenova@aspire.gov.kz	Мекенжай: 010000, Астана қаласы Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министерлік үй, 4 подъезд
---	--	---	--

© Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросы